

Watergebruik in de land- en tuinbouw, 2020

Berekeningen op basis van het Bedrijveninformatienet

R.W. van der Meer

Deze factsheet beschrijft hoe het watergebruik in de land- en tuinbouw, uitgesplitst naar 7 stroomgebieden of 12 provincies, wordt berekend. De resultaten van de berekeningen dienen als input voor de CBS-publicaties *Milieurekeningen*, *Monitor Brede Welvaart* en het *Compendium voor de Leefomgeving*. De basis van de berekeningen wordt gevormd door de resultaten van de bedrijven uit het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research. Voor het aggregeren van de bedrijfsresultaten naar sectoren en stroomgebieden of provincies is gebruikgemaakt van statistical matching.

Inleiding

Aanleiding

In de land- en tuinbouw wordt leidingwater gebruikt voor onder meer het drinken van vee en voor het reinigen van stallen. Ook wordt er oppervlakte- en grondwater gebruikt voor het beregenen van gewassen. De mate waarin oppervlakte- en grondwater wordt gebruikt, wordt vooral bepaald door de weersomstandigheden: in droge jaren wordt er meer beregend dan in natte jaren.

Ten behoeve van de CBS-publicaties *Milieurekeningen*, *Monitor Brede Welvaart* en het *Compendium voor de Leefomgeving* levert Wageningen Economic Research cijfers aan het CBS met betrekking tot het watergebruik in de agrarische sector. Deze factsheet is een actualisatie van de eerder verschenen nota's en factsheet *Watergebruik in de land- en tuinbouw* (onder andere Van der Meer, 2021).

Resultaat

Deze factsheet beschrijft het watergebruik in 2020 van 5 land- en tuinbouwsectoren in 7 stroomgebieden of 12 provincies in Nederland. Hierbij worden onderstaande typen water onderscheiden:

- leidingwater (drenking en overig)
- gietwater
- grondwater voor irrigatie
- oppervlaktewater voor irrigatie
- grond-/oppervlakte water voor drenking.

Het watergebruik wordt bepaald voor de sector als geheel. Ook wordt het gemiddelde gebruik per bedrijf berekend. Daarnaast wordt het beregende areaal gerapporteerd.

Afbakening

Deze factsheet licht toe hoe de berekeningen van Wageningen Economic Research hebben plaatsgevonden. De uitkomsten van de berekeningen zijn de basis voor verdere verwerking door het CBS, en worden hier niet nader toegelicht. Deze factsheet is een achtergronddocument ten behoeve van het CBS. De rapportage heeft betrekking op 2020.

Methodiek

Inleiding

De berekening van het watergebruik van de totale land- en tuinbouwsector vindt plaats op basis van de resultaten van de steekproefbedrijven in het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research. In het Bedrijveninformatienet wordt de gebruikte hoeveelheid water vastgelegd. Door de uitkomsten van de steekproefbedrijven te wegen, kan een schatting worden gemaakt van het watergebruik van de totale steekproefpopulatie. De wegingsfactoren worden met behulp van statistical matching bepaald. Omdat het CBS het watergebruik wil weten van de totale agrarische sector wordt een bijschatting gemaakt voor de bedrijven die buiten het steekproefkader van Wageningen Economic Research vallen en daardoor niet gerepresenteerd worden in de steekproef.

Bedrijfstypen en stroomgebieden

Het watergebruik wordt voor 5 landbouwsectoren bepaald:

- akkerbouw
- fruitteelt
- tuinbouw (opengrondstuinbouw en glastuinbouw exclusief fruitteelt)
- veehouderij (alle veehouderijsectoren)
- overige landbouw.

De stroomgebieden die worden onderscheiden zijn de stroomgebieden zoals afgebeeld in figuur 1.

Figuur 1 Stroomgebieden van Nederland

Bron: CBS.

Statistical matching

Het CBS wil een uitsplitsing van het watergebruik naar de verschillende agrarische sectoren en naar de diverse stroomgebieden. Hierbij is het gewenst om rekening te houden met de structuur en de productieomstandigheden van de bedrijven in de afzonderlijke stroomgebieden. De basis van deze analyse zijn de bedrijven uit het Bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research (zie voor meer achtergrondinformatie over de samenstelling van de steekproef Roskam et al. (2021)). De steekproef is een disproportionele steekproef waardoor insluitingskansen voor bedrijven binnen een sector niet gelijk zijn. Hier wordt rekening mee gehouden door gewichten toe te kennen aan de bedrijven. Vervolgens kunnen de resultaten van de steekproefbedrijven worden opgeschaald naar de totale steekproefpopulatie met behulp van deze wegingsfactoren. De standaardwegingsfactoren in het Bedrijveninformatienet houden geen rekening met het stroomgebied waarin het bedrijf gevestigd is. Dit kan ertoe leiden dat als de standaardwegingsfactoren worden gebruikt, de gemiddelde bedrijfsstructuur van de steekproefbedrijven afwijkt van de daadwerkelijke gemiddelde structuur van de bedrijven in het stroomgebied. Met behulp van statistical matching worden wegingsfactoren bepaald die wel rekening houden met de regio waarin het bedrijf gevestigd is. Bij statistical matching worden steekproefbedrijven (Bedrijveninformatienet) gekoppeld aan bedrijven uit de steekproefpopulatie (Landbouwtelling). De koppeling vindt plaats op basis van kenmerken die zowel in de Landbouwtelling als in het Bedrijveninformatienet worden vastgelegd. De kenmerken waarop gekoppeld wordt, worden de matchingvariabelen genoemd. De mate van overeenkomst tussen de gekoppelde bedrijven, bepaalt de hoogte van de wegingsfactor. Er zijn zes kenmerken gebruikt voor de matching; tabel 1 geeft de gehanteerde matchingvariabelen.

Tabel 1 Kenmerken waarop statistical matching plaatsvindt

Exact te matchen:	Best passend:
Jaar	X en Y coördinaten van het bedrijf
Bedrijfstype	Grondsoort
	Aantal ha
	Bedrijfsomvang in Standaardopbrengst

Voor matching tussen steekproefbedrijven en bedrijven uit de populatie komen alleen bedrijven in aanmerking uit hetzelfde jaar en die van hetzelfde bedrijfstype zijn. Uit deze 'pools' worden vervolgens de 4 bedrijven geselecteerd met een zo gelijk mogelijk areaal (ha), grondsoort en economische omvang gemeten in euro Standaardopbrengst (SO). Het bedrijf dat hemelsbreed (op basis van X- en Y-coördinaten) het dichtst bij het te matchen bedrijf ligt, krijgt daarbij een hogere weging dan bedrijven die op grotere afstand liggen. Er is gekozen voor deze matchingvariabelen, omdat het watergebruik afhankelijk is van zowel de omvang van het bedrijf als de intensiteit van de productie. Omdat neerslag lokaal sterk kan verschillen, speelt ook de locatie van het bedrijf een belangrijke rol bij de matching. Dit geldt vooral voor de bedrijven die beregenen. Het kan daarom voorkomen dat een bedrijf gematcht wordt aan een bedrijf in de nabijheid, met dezelfde grondsoort maar dat net in een ander stroomgebied ligt. Aangenomen is dat dit een betere voorspeller is voor het watergebruik dan een match met een bedrijf dat weliswaar in hetzelfde stroomgebied ligt maar wel tientallen kilometers verderop.

Voor het Landbouwtellingsbedrijf wordt het watergebruik geschat op basis van de gematchte bedrijven uit het Informatienet. Van de bedrijven uit het Informatienet wordt het watergebruik per SO bepaald. Het watergebruik van het Landbouwtellingsbedrijf wordt benaderd door het watergebruik per SO te vermenigvuldigen met zijn eigen omvang gemeten in SO zoals is vastgelegd in de Landbouwtelling. Het areaal met berekening wordt bepaald door het aandeel van het areaal met berekening in het totale areaal van de bedrijven uit het Informatienet te berekenen. Vervolgens wordt het aandeel van het gematchte bedrijf vermenigvuldigd met het areaal van het Landbouwtellingsbedrijf. Het beregende areaal wordt bepaald door het aantal keren dat er beregend is te berekenen op de bedrijven uit het Informatienet. Verondersteld is dat het Landbouwtellingsbedrijf hetzelfde aantal keren beregent als het gematchte bedrijf. Ten slotte worden de resultaten van de Landbouwtellingsbedrijven per stroomgebied geaggregeerd om tot totalen te komen voor de stroomgebieden.

Bijschatting

Als het watergebruik van de steekproefpopulatie is bepaald, wordt er een bijschatting gemaakt. Een deel van de populatie wordt niet door de steekproef gerepresenteerd, omdat de steekproef een ondergrens kent van 25.000 euro SO. De bijschatting vindt plaats op basis van het gemiddelde watergebruik per SO per bedrijfstype per stroomgebied.

Drenking vee

Het water dat gebruikt wordt voor de drenking van het vee wordt geschat op basis van normen van het watergebruik per dier (KWIN 2009). Daarnaast worden de volgende uitgangspunten gehanteerd. Voor rundveedrenking is grondwater veel belangrijker dan oppervlaktewater, vanwege de min of meer constante waterkwaliteit. Alleen voor de diergroep rundvee wordt oppervlakte- en grondwater gebruikt naast de drenking met leidingwater. Er kan alleen oppervlakte-/grondwater worden gebruikt voor drenking als er of een boorput, of een hydrofoor of een veevelddrinkwaterinstallatie op het bedrijf aanwezig is.

Het vee kan in de praktijk ook rechtstreeks uit het oppervlaktewater drinken zonder dat bovenstaande installaties aanwezig zijn. Of dit inderdaad het geval is, is niet bekend en wordt daarom niet meegenomen in de berekening. Dit geeft mogelijk een onderschatting van de gebruikte hoeveelheid oppervlaktewater c.q. een overschatting van de hoeveelheid leidingwater gebruikt voor drenking.

Indien op een bedrijf naast rundvee ook andere dieren worden gehouden, dan wordt voor drenking van de overige dieren een normatieve hoeveelheid leidingwater berekend. Deze berekende hoeveelheid leidingwater wordt in mindering gebracht op de totaal gebruikte hoeveelheid leidingwater. Dit totale leidingwatergebruik wordt geregistreerd op basis van de afrekening van het waterbedrijf en gecorrigeerd voor huishoudelijk gebruik. Resteert er dan nog leidingwater, dan is verondersteld dat het rundvee dit voor drenking heeft gebruikt. Deze hoeveelheid water wordt in mindering gebracht op de berekende hoeveelheid voor drenking gebruikt oppervlakte- en grondwater, zoals bepaald in de vorige stap.

Voor het schoonmaken van de stallen (KWIN, 2009) en voor het gebruik van de melkrobot (Veehouderijtechniek, 2007) wordt normatief een gebruik aan leidingwater ingerekend.

Voor de overige veehouderijsectoren (dus niet rundveehouderij) wordt geen watergebruik voor drenking van vee middels oppervlakte- of grondwater berekend.

Uitkomsten

Totaal watergebruik land- en tuinbouw

Tabel 2 toont het watergebruik in de agrarische sector in 2020 (een overzicht van de diverse jaren is weergegeven in bijlage 1, een uitsplitsing naar sector en stroomgebied is te vinden in bijlage 2). Vooral in de eerste helft van het teeltseizoen was het jaar 2020 erg droog. Na de droogte van 2018 is de beregeningscapaciteit op land- en tuinbouwbedrijven uitgebreid. Er werd in 2020 daarom regelmatig gebruikgemaakt van de regeninstallaties. Het totale gebruik was ongeveer 350 miljoen m³, voornamelijk voor irrigatie.

Tabel 2 Watergebruik (1.000 m³) in 2020

Water	2020
Leidingwater	41.900
w.v. drenking vee	24.200
w.v. overig	17.600
Gietwater	300
Grondwater (irrigatie)	187.600
Oppervlaktewater (irrigatie)	80.900
Oppervlakte- of grondwater (drenking)	38.400
Totaal	349.100

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling, berekeningen Wageningen Economic Research.

De cijfers in tabel 2 zijn de totalen na bijschatting. In tabel 3 is weergegeven welk deel van het watergebruik is bijgeschat voor bedrijven die buiten het steekproefkader van Wageningen Economic Research vallen. De totale bijschatting bedraagt minder dan 2%.

Tabel 3 *Bijschatting watergebruik 2020 (%)*

Water	2020
Leidingwater totaal	2,2
Leidingwater drenking vee	2,1
Gietwater	0,0
Grondwater (irrigatie)	2,1
Oppervlaktewater (irrigatie)	1,2
Oppervlakte- of grondwater (drenking)	0,6
Totaal	1,7

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling, berekeningen Wageningen Economic Research.

Watergebruik per bedrijf

In tabel 4 wordt het totale jaarlijkse gemiddelde watergebruik per bedrijf weergegeven per stroomgebied. Tabel 5 laat dezelfde kengetallen zien, maar dan met een uitsplitsing naar provincie. Het gebruik bedroeg in 2020 gemiddeld 6.600 m³ per bedrijf, waarvan 800 m³ leidingwater (in bijlage 3 is een uitsplitsing per bedrijfstype weergegeven).

Tabel 4 *Gemiddeld watergebruik (m³) per bedrijf, naar stroomgebied, 2020*

Stroomgebied	Water	2020
Eems	Gemiddeld totaal water	8.260
	w.o. leidingwater	790
Rijn - Noord	Gemiddeld totaal water	5.510
	w.o. leidingwater	1.360
Rijn - Oost	Gemiddeld totaal water	5.990
	w.o. leidingwater	590
Rijn - Midden	Gemiddeld totaal water	6.050
	w.o. leidingwater	590
Rijn - West	Gemiddeld totaal water	4.000
	w.o. leidingwater	720
Schelde	Gemiddeld totaal water	4.960
	w.o. leidingwater	490
Maas	Gemiddeld totaal water	10.420
	w.o. leidingwater	950
Totaal	Gemiddeld totaal water	6.630
	w.o. leidingwater	800

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling, berekeningen Wageningen Economic Research.

Tabel 5 Gemiddeld watergebruik (m³) per bedrijf, naar provincie, 2020

Provincie	Water	2020
Friesland	Gemiddeld totaal water	5.400
	w.o. leidingwater	1.390
Groningen	Gemiddeld totaal water	6.480
	w.o. leidingwater	1.130
Drenthe	Gemiddeld totaal water	8.820
	w.o. leidingwater	610
Overijssel	Gemiddeld totaal water	5.130
	w.o. leidingwater	610
Flevoland	Gemiddeld totaal water	10.140
	w.o. leidingwater	740
Gelderland	Gemiddeld totaal water	5.210
	w.o. leidingwater	550
Utrecht	Gemiddeld totaal water	5.240
	w.o. leidingwater	810
Noord-Brabant	Gemiddeld totaal water	10.760
	w.o. leidingwater	940
Limburg	Gemiddeld totaal water	9.560
	w.o. leidingwater	970
Noord-Holland	Gemiddeld totaal water	3.700
	w.o. leidingwater	800
Zuid-Holland	Gemiddeld totaal water	3.290
	w.o. leidingwater	660
Zeeland	Gemiddeld totaal water	4.790
	w.o. leidingwater	490

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling, berekeningen Wageningen Economic Research.

Beregend areaal

Tabel 6 toont het beregende areaal en het areaal met beregening. Het areaal dat minimaal 1 keer beregend is, bedroeg ruim 354.000 ha. Doordat percelen meerdere keren beregend zijn, lag het totale beregende areaal op ruim 1 miljoen ha.

Tabel 6 Beregend areaal (ha) naar stroomgebied, 2020

Stroomgebied	Beregening	2020
Eems	Areaal minimaal 1 keer beregend	19.700
	Beregend areaal	55.500
Rijn - Noord	Areaal minimaal 1 keer beregend	28.000
	Beregend areaal	63.900
Rijn - Oost	Areaal minimaal 1 keer beregend	71.700
	Beregend areaal	206.500
Rijn - Midden	Areaal minimaal 1 keer beregend	41.500
	Beregend areaal	106.700
Rijn - West	Areaal minimaal 1 keer beregend	51.200
	Beregend areaal	181.300
Schelde	Areaal minimaal 1 keer beregend	23.400
	Beregend areaal	74.300
Maas	Areaal minimaal 1 keer beregend	118.400
	Beregend areaal	497.100
Totaal	Areaal minimaal 1 keer beregend	354.000
	Beregend areaal	1.185.400

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling, berekeningen Wageningen Economic Research.

Tabel 7 Beregend areaal (ha) naar provincie, 2020

Provincie	Berekening	2020
Friesland	Areaal minimaal 1 keer beregend	21.900
	Beregend areaal	44.000
Groningen	Areaal minimaal 1 keer beregend	15.800
	Beregend areaal	48.400
Drenthe	Areaal minimaal 1 keer beregend	28.300
	Beregend areaal	82.600
Overijssel	Areaal minimaal 1 keer beregend	31.600
	Beregend areaal	89.600
Flevoland	Areaal minimaal 1 keer beregend	29.900
	Beregend areaal	74.600
Gelderland	Areaal minimaal 1 keer beregend	45.700
	Beregend areaal	160.900
Utrecht	Areaal minimaal 1 keer beregend	9.700
	Beregend areaal	37.100
Noord-Brabant	Areaal minimaal 1 keer beregend	86.100
	Beregend areaal	333.100
Limburg	Areaal minimaal 1 keer beregend	30.100
	Beregend areaal	156.800
Noord-Holland	Areaal minimaal 1 keer beregend	14.400
	Beregend areaal	38.600
Zuid-Holland	Areaal minimaal 1 keer beregend	18.900
	Beregend areaal	52.000
Zeeland	Areaal minimaal 1 keer beregend	21.500
	Beregend areaal	67.600

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling, berekeningen Wageningen Economic Research.

Literatuur

Meer, van der, R.W., 2021, *Watergebruik in de land- en tuinbouw 2019*. Wageningen Economic Research factsheet 2021-087

Roskam, J.L., R.W. van der Meer en H.B. van der Veen, 2021, *Sample for the Dutch FADN 2018*. Wageningen Economic Research report 2021-089. The Hague: Wageningen Economic Research

Slingerland, R., 2007. 'Lely Astronaut A3: Robot met 'brains and feelings''. In: *Veehouderij techniek*, november.

Vrolijk, H.C.J., W. Dol en T. Kuhlman, 2005. *Integration of small area estimation and mapping techniques - Tool for regional studies*. LEI report 8.05.01. The Hague: LEI.

Wageningen UR Livestock Research, 2009. *Kwantitatieve Informatie Veehouderij (KWIN) 2009 - 2010*. Lelystad: Wageningen UR Livestock Research.

Bijlage 1 Watergebruik vanaf 2001

Tabel B1.1 Watergebruik (in mln. m³), 2001-2020

	Leidingwater	Gietwater	Grondwater (irrigatie)	Oppervlakte- of grondwater (irrigatie)	Oppervlakte- water (irrigatie)	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	Totaal
2001	50	0	23	8	12	39	132
2002	50	3	23	8	12	38	134
2003	57	6	101	22	32	38	256
2004	50	4	23	9	13	38	137
2005	47	3	24	6	6	36	122
2006	46	1	62	12	15	32	168
2007	46	3	19	9	9	33	118
2008	44	2	19	8	8	36	116
2009	47	2	39	8	6	37	140
2010	44	2	54	12	14	40	166
2011	43	2	60	0	19	38	162
2012	39	1	18	1	3	37	99
2013	41	1	53	-	13	39	148
2014	42	1	30	-	10	41	125
2015	43	1	49	-	19	37	148
2016	43	1	28	-	10	38	120
2017	48	1	68	-	12	38	168
2018	49	1	198	-	66	36	350
2019	44	0	167	-	48	38	297
2020	42	0	188	-	81	38	349

Bron: Watergebruik in de agrarische sector/Watergebruik in de land- en tuinbouw (diverse edities).

Bijlage 2 Watergebruik naar sector en stroomgebied

Tabel B2.1 laat het totale geschatte watergebruik per stroomgebied en sector zien in 2020.

Tabel B2.1 Watergebruik (1.000 m³) naar sector en stroomgebied, 2020

Stroom- gebied	Watergebruik	Akker- bouw	Tuin- bouw	Fruit	Vee- houderij	Overig landbouw	Totaal
Eems	Leidingwater	150	50	0	1.280	70	1.530
	w.v. drenking vee	20	0	0	1.010	40	1.070
	w.v. overig	130	50	0	270	20	460
	Gietwater	0	30	0	0	0	30
	Grondwater (irrigatie)	5.060	130	0	2.120	60	7.380
	Oppervlaktewater (irrigatie)	2.480	0	0	2.840	280	5.600
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	10	0	0	1.410	60	1.480
Totaal water	7.700	200	0	7.640	470	16.020	
Rijn - Noord	Leidingwater	190	80	0	7.280	70	7.620
	w.v. drenking vee	40	0	0	5.860	50	5.950
	w.v. overig	150	80	0	1.430	20	1.670
	Gietwater	0	10	0	0	0	10
	Grondwater (irrigatie)	1.670	140	0	1.130	360	3.300
	Oppervlaktewater (irrigatie)	1.960	150	0	10.330	310	12.740
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	30	0	0	7.000	60	7.100
Totaal water	3.850	380	10	25.750	800	30.780	
Rijn - Oost	Leidingwater	210	240	10	6.450	210	7.120
	w.v. drenking vee	50	10	0	4.140	130	4.320
	w.v. overig	160	230	10	2.320	80	2.800
	Gietwater	0	100	0	0	0	100
	Grondwater (irrigatie)	9.960	1.480	40	29.100	1.100	41.670
	Oppervlaktewater (irrigatie)	2.380	90	40	8.440	380	11.330
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	30	10	0	11.810	120	11.970
Totaal water	12.580	1.920	90	55.790	1.810	72.190	

Tabel B2.2 Watergebruik naar stroomgebied en sector in 2020 (1.000 m³) (vervolg)

Stroom- gebied	Watergebruik	Akker- bouw	Tuin- bouw	Fruit	Vee- houderij	Overig landbouw	Totaal
Rijn - Midden	Leidingwater	380	190	20	2.260	150	3.000
	w.v. drenking vee	130	0	0	1.530	110	1.770
	w.v. overig	250	190	20	740	40	1.230
	Gietwater	0	30	0	0	0	40
	Grondwater (irrigatie)	6.950	580	40	6.560	1.510	15.640
	Oppervlaktewater (irrigatie)	4.020	180	70	3.020	460	7.750
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	180	0	0	3.980	140	4.300
	Totaal water	11.530	990	140	15.820	2.260	30.730
Rijn - West	Leidingwater	340	1.790	210	6.220	60	8.630
	w.v. drenking vee	90	0	0	4.820	40	4.940
	w.v. overig	260	1.790	210	1.400	30	3.680
	Gietwater	0	20	10	0	0	30
	Grondwater (irrigatie)	3.780	2.030	360	3.490	920	10.570
	Oppervlaktewater (irrigatie)	4.500	780	1.320	15.640	80	22.320
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	120	0	0	5.970	70	6.160
	Totaal water	8.740	4.630	1.890	31.310	1.130	47.710
Schelde	Leidingwater	430	60	150	760	30	1.440
	w.v. drenking vee	40	0	0	580	20	640
	w.v. overig	390	60	150	180	10	800
	Gietwater	0	0	60	0	0	60
	Grondwater (irrigatie)	2.480	580	140	920	730	4.860
	Oppervlaktewater (irrigatie)	6.580	160	100	910	100	7.840
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	60	0	0	360	30	440
	Totaal water	9.540	800	450	2.960	890	14.640
Maas	Leidingwater	710	1.110	150	10.290	270	12.530
	w.v. drenking vee	130	0	0	5.220	180	5.530
	w.v. overig	580	1.110	150	5.070	80	6.990
	Gietwater	0	60	10	0	0	70
	Grondwater (irrigatie)	21.020	15.790	330	59.990	7.080	104.200
	Oppervlaktewater (irrigatie)	6.000	1.030	600	5.060	570	13.260
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	210	0	0	6.420	320	6.950
	Totaal water	27.930	17.980	1.090	81.760	8.240	137.010
Totaal	Leidingwater	2.400	3.520	540	34.540	870	41.870
	w.v. drenking vee	490	10	0	23.150	570	24.230
	w.v. overig	1.910	3.500	540	11.400	290	17.640
	Gietwater	0	250	80	10	0	340
	Grondwater (irrigatie)	50.920	20.730	920	103.300	11.750	187.620
	Oppervlaktewater (irrigatie)	27.910	2.390	2.140	46.230	2.180	80.850
	Oppervlakte- of grondwater (drenking)	630	20	0	36.950	810	38.400
	Totaal water	81.870	26.910	3.670	221.030	15.600	349.080

Bron: Bedrijveninformatienet en CBS Landbouwtelling. berekeningen Wageningen Economic Research.

Bijlage 3 Watergebruik per bedrijf

Onderstaande tabel toont het watergebruik per bedrijf naar type en stroomgebied in 2020.

Tabel B3.1 Gemiddeld watergebruik (m³) per bedrijf naar stroomgebied en bedrijfstype, 2020

Stroom- gebied	Water	Akker- bouw	Tuin- bouw	Fruit	Vee- houderij	Overig landbouw	Totaal
Eems	Gemiddeld totaal water	7.740	3.120	720	9.580	6.130	8.260
	w.o. leidingwater	150	700	110	1.600	870	790
Rijn - Noord	Gemiddeld totaal water	4.940	3.280	650	5.570	12.300	5.510
	w.o. leidingwater	250	660	80	1.580	1.130	1.360
Rijn - Oost	Gemiddeld totaal water	5.610	4.490	2.090	6.170	6.100	5.990
	w.o. leidingwater	90	570	150	710	710	590
Rijn - Midden	Gemiddeld totaal water	8.740	3.390	1.930	4.820	19.140	6.050
	w.o. leidingwater	290	640	310	690	1.280	590
Rijn - West	Gemiddeld totaal water	5.660	1.300	2.790	5.260	6.510	4.000
	w.o. leidingwater	220	500	310	1.040	360	720
Schelde	Gemiddeld totaal water	5.080	3.290	1.880	6.440	6.760	4.960
	w.o. leidingwater	230	260	630	1.670	260	490
Maas	Gemiddeld totaal water	7.800	7.550	3.840	12.960	13.820	10.420
	w.o. leidingwater	200	470	530	1.630	450	950
Totaal	Gemiddeld totaal water	6.630	3.790	2.760	7.250	10.690	6.620
	w.o. leidingwater	190	500	410	1.130	590	790

Meer informatie

R.W. van der Meer

T +31 (0)317 48 31 34

E ruud.vandermeer@wur.nl

www.wur.nl/economic-research

2022-035